

šausminošiem cilvēku zaudējumiem, boļševīki upurējuši šai ziemas ofensīvā, rāda boļševīku zaudēto 7500 tanku skaitu, kas sašauti guļ vācu pozīciju priekšā. Milzīgie materiālu un cilvēku zaudējumi nevarēs neatstāt lespaidu nākamajai mēnešos, kad vācu un Eitopas armijas atkal sāks grūt Stalīna vergu pulkus. Vēl jāatzīmē vācu aviācijas atjaunotā pēdējo dienu aktivitāte, kur, piemēram, pulkv. leitnants Trautlot'a kādas iznīcinātāju formācijas komandiera, vadītā vienība 19. februārī, nobriecot 33 boļševīku lidmašīnās, penāca savu 4000, gaisa uzvaru.

Tuotiesā vācu un sabiedrotās Itālijas vienības pagājušā nedēļā paplašināja savas uzbrukuma operācijas un to gaitā ieguva Čaisas un Zbeitas pilsetas. Cīņu gaitā sagūstīti 3000 ienaidnieka karavīru, galvenām kārtām amerikāņi un iznīcināti vai iegūti 169 tanki, 93 bruņotie izlūkvāgi, 36 pašbraucēju laietes, 60 lielgabali un liels skaits apkratu.

Tavs darbs dzimtenei palīdz izcīnīt uzvaru

Noteikumi par privātipašuma atjaunošanu Igaunijas, Latvijas un Lietuvas ģenerālapgabalos

1943. gada 18. februārī

Igaunijas, Latvijas un Lietuvas ģenerālapgabalos ar šo tiek radīti priekšnoteikumi Padomju savienības lietoto saimniecisko spaīdu līdzekļu novēršanai.

Privātipašuma atjaunošana notiek tajā cerībā, ka īpašnieki izpildīs no īpašuma izrietošos pienākumus, it īpaši attieksmē pret vācu kara saimniecību.

Pamatojoties uz Vadoņa 1941. 17. jūlija dekrēta par jaunņemto Austrumu apgabalu pārvaldīšanu 8. §. kā arī pamatojoties uz 1942. g. 28. maija noteikumu par saimniecības speciālo mantu ieviešanos austrumu apgabalos (Vbl. RMOst. 21. lapp.) 2. §. 2. daļu, noteicu saziņā ar pilnvaroto četrģades plānam sekojošo:

1. §. Privātipašuma Igaunijas, Latvijas un Lietuvas ģenerālapgabalos vispārīgi atkal atļauts.

Zemes īpašumu iestādes uzskatī atkal savu darbību, atveicot no jauna zemes grāmatas un hipotēku grāmatas.

2. §. Vietējiem iedzīvotājiem, kuriem ar padomju valdības spaīdu līdzekļiem bijusi atsavināta manta, uz pieprasījumu tiek nodots atpakaļ īpašums uz apbūvētiem un neapbūvētiem zemes gabaliem un pašakumiem.

Īpašuma nodošana notiek pārvaldības kārtībā. Ta stāšanās spēkā ar īpašuma dokumenta izsniegšanu.

3. §. Pieprasītājiem, kas izrādījušies par politiski un saim-

nieciski uzticamiem, jānodod priekšroka īpašuma nodošanai.

4. §. Īpašuma nodošana nevar notikt, ciktāl un kamēr publiskās intereses, it īpaši kara saimnieciskās intereses, stāv tam pretim. Aiz tiem pašiem iemesliem īpašuma nodošanu var saistīt ar uzlikumiem.

5. §. Ja agrākais īpašnieks ir miris, īpašums nododams mantiniekiem.

6. §. Lietiskās tiesības uz zemes gabaliem ar īpašuma nodošanu par labu tiesīgajam vai viņa mantiniekiem atkal atjaunojas.

7. §. Par nacionalizētām mantiskām vērtībām, kas piederējušas privāttiesiskām vai publiski tiesiskām juridiskām personām, vācu pārceļotājiem, citiem vācu pavalstniekiem vai pēcpārceļotājiem, tiks izdoti sevišķi noteikumi.

8. §. Šo noteikumu izpildīšanai vajadzīgos tiesiskos un pārvaldības priekšrakstus izdod Austrumzemes reģistrācija.

Noteikumi stājas spēkā izsludināšanas dienā.

Berlīnē, 1943. g. 18. februārī.

Austrumu reģistrācija ROSENBERG.

Darba pārtraukuma koncerts Krustpils dzelzceļniekiem

ACS Jēkabpils apr. pārstāniecība noorganizēja pagājušā sestdienā 3. dzelzceļa iecirkņa strādniekiem un darbiniekiem darba pārtraukuma koncertu, kuru bij. Krustpils dzelzceļa aizsargu mītnē noklausījās ap 150 dzelzceļnieku. Koncertu ievadīja ACS Jēkabpils apr. pārstājs P. Reinjēda uzruna. Koncertu izpildīja vijolnieks J. Stabulnieks un dziedotā V. Bērziņa. Klavieru pavadijums veica Bērziņa. Dzelzceļniekiem pusdienas laikā pārtraukuma koncerts deva patīkamu atpūtas brīdi.

Viesīte atklāta krājķekses "Zemgale" nodalī

Svētdien Viesīte pulcējās pilsētas un "tuvāko pagastu" iedzīvotājiem, lai būtu krietnākā krājķekses "Zemgale" Viesītes nod. atklāšanas svinībās, kurās kā novada komiteja pārstāvis piedalījās komissariāta nārvades inspektors Rupperts.

Svinības ievadīja Isa Viesītes pils. vec. v. A. Pētersona uzruna. Tad sveiciens un visi laba vēlējumus no "Zemgales" novada komitejas priekšnieka I. M. Edemā nodeva pārvades inspektors Rupperts. Viņš plašāk runā par krājķekses pie patērētājiem laika svaiguma un atļaujas zemiņiem un strādniekiem ziedot visus apņēmus drīzākas uzvaras saņemšanai. Pēc tam notika paziņojumu par privātipašuma atjaunošanu, ko klausītāji uzmanīgi ar patvēruma gaidību klausījās. Sīkāk par krājķekses mērķiem un uzdevumiem norādījums deva krājķekses direktors Freya.

Par krājķekses "Zemgale" Viesītes nod. vadītājam pils. vec. v. A. Pētersonam. Krājķekses nod. jau noguldīti vairāki tūkstoši RM un "noguldītāju" skaits sasniedz pie 200.

Pēc krājķekses atklāšanas svinībām "sekola priekšnesumi, dziesmas un teātra izrāde,

Oivas vakarēšanas Bīrzo.

Sestdien Bīrzo pag. Viduslā Svārcs saimniecībā Sīkēnos notika lauksaimniecības b-bas lopkopības sekcijas rīkots vakarēšanas, kurā piedalījās ap 120 bīrzoļu. Vakarēšanu ievadīja lopkop. pārraudz. grupas vad. Saulespurnas uzruna. Jēkabpils apr. dzīvokopības instr. P. Nānietis runāja par dzīvokopības un tabakas audzēšanu, bet Jēkabpils rajona lopkopības instr. M. Blāķenieks par lopu ēdināšanu, izīstā un sviesta nodevām.

Svētdien Molzgalē pie Robežnieka Kalna-Bulduros notika otra vakarēšanas, kurā arī bija pulcējies ap 150 vakarēšanā. Dzīvokop. instr. runāja par izsalkušo dzīvokopības atjaunošanu, bet lopkop. instr. par atkoptību. Par lopkopības pārraudzības grupu darbu ziņoja to vadītājs: Ertis un Pabērziņš.

Jēkabpils teātri

sestdien, 27. febr. izrādīs pirmo reizi Jāņa Akurātera komēdiju 4 cēlienos "Milestības zeme". Visas biļetes uz šo izrādi pārdotas. Lugas atkārtojums sestdien, 6. martā.

TAUTAS PALĪDZĪBA

Krustpils tautskolas TP kopas pašdarbība

Patīkams iznīkums no parastām lielo ierādēm bija Krustpils tautskolas sarakojums 21. febr., kad TP skolas kopa izrādīja plaši pazīstamo Annas Brizdēnes lugu "Sprīdītājs". Lugu sagatavoja skolotājs E. Celmiņš. Izrāde bija prasījusi daudz darbu, un rūpīgā sniegums atbilstoši pīles. Dāzi no maziem tīlotājiem parādīja sniegumu veiksmi un apdūnātību. Loti vienmērīgs, bet piedienīgas dekorācijas bija gatavojis Zīgurs. Apmeklētāju vidū daudz jaunatnes. Krustpils tautskolas Tautas Palīdzības kopa pašdarbība cēls piemērs arī citām skolām.

Pateicība

Tautas Palīdzības Jēkabpils pilsētas sprīdītājiem ziedojusi Jēkabpils priekšnieka biroja un I. iec. policijas darbinieki RM 110, Oberzahnmeister's Meyer's RM 10, J. Lāvis RM 48,31, pilsētas katejāta RM 13,40, Jēkabpils baptistu draudzes mācītājs RM 100 un Oskars Davidovs RM 10.

Visiem ziedotājiem par aniegtu palīdzību Tautas Palīdzības darbu sekmēšanai, izsaku sirsnīgu pateicību.

K. Grabovskis, TP Jēkabpils pilsētas apr. priekšnieks.

gādē galvenā vērība piegriežama sīkākā lietu — dakšu, kapļu un izcēļu piegādei. Mašīnu remontu izdarāmi saziņā ar fabriku, kā arī veicināma esošo mašīnu koplietošana. Kvalificētu strādnieku nodrošināšanai darba pārvaldei cukurfabrikas strādniekus novietot darbā, kur tos rudenī uz pirmo pieprasījumu varētu atbrīvot. Strādnieku darba algas vēlams paaugstināt. Ražas ceļšanai jāievēd piemējas naturālījas. Katrā ziņā nepieciešams pastiprināt strādnieku apgādi ar apģērbiem, velu un apaviem, sevišķi gumiņas zābakiem un lietuv mēteļiem.

Ģenerālkomisāra pārstāvis Dr. W. Suckow's sanāksmi beidzot norādīja, ka daļu no direktora ierosinājumiem būs iespējams realizēt, lai sekmīgāk veiktos cukursaimniecības darbs. Ir bijušas grūtības, bet tās uzliek arī nākotnē pienākumu, lai darbs vaiņogots panākumiem. „Mēs dodam vadītājas un tās ir arī jāizpilda. Visu strīdi darbā”, sanāksmi beidzot telca Dr. W. Suckow's, „tad mērķi sasniegami”. —el.

SIRDI DARBĀ, TAD MĒRĶI SASNIEGSIM

Pirmā cukurbiešu audzēšanas sanāksme Krustpilī

informācija par c. b. stāvokli.

LOD pārstāvis agr. J. Kengēta runāja par cukurbiešu audzēšanas plānu 1943. g. un cukurbiešu komitāju uzdevumiem pagastos. Uzsvera, ka arī šogad noteikti jānosēj tā pati platība, kas pag. gadā. Katram fabrikas rajonā esošam aprīņķim ir uzlikts cukurbiešu sējiplatības no kurās nevarēs ievest grozījumus. Sējiplatības sadalījums jāizkārto pa pagastiem, kur, ņemot vērā augšanas sastāvu, ir iespējami grozījumi. Daudz grūtāks uzdevums ir audzēšanas plāna sīkaka izdāle pa atsevišķām saimniecībām. Lai pēdējo uzdevumu godam veiktu, pagastos dibinās pagastu cukurbiešu audzēšanas komisijas, sastāvošas no: pagasta lauksaimn. savien. vadītāja, pagasta vecāka, raj. agronoma, cukurbiešu audzēšanas instruktora un 3—5 labākām biešu audzētājiem. Komisiju uzdevums ir izmeklēt jaunus biešu audzētājus, jo tādēdādi iespējams atslōgot ve os audzētājus, kuri darba spēka trūkuma dēļ nevarēs veikt agrāko sējiplatību apkopšanu, jābūt klāt arī pie sēkļu un mēslīgo mēslu sadāles, jā rūpējas par audzēšanu apkoošānu un pēdīgi — biešu nogādāšanu fabrikā.

Ģenerālkomisāra pārstāvis Dr. W. Suckow's papildinot, vēl uzsvera: Lai labāk darbs veiktos, darba izkārtošanā piesaistīti arī kreislandvīrti. Biešu audzēšana pagastos izkārtojama, ņemot vērā transporta iespējamības un zemes sastāvu. Uz darba spēka un auto transporta labākām iespējām bāms nav ko cerēt. Kā pamatvienība, par kuru lai netiktu mazāk audzēts, ir 0,25 ha. Pagastu komisiju pirmās uzdevums ir sanākt kopā un noteikt sējiplatības atsevišķām saimniecībām. Tālāk jā rūpējas arī par to, lai noslēgtās platības tiktu iesētas. Arī turpmākie uzdevumi būs grūti, bet svarīgi un darbs mūsu pašu labā būs jāveic.

Pārrunās Sece's rajona agr. uzsvēra, ka pagastā ir jau daudz sēklāudzētāju, smilšaina un purvainā augsne, kā arī transporta iespējamības grūtākas, un līdzā samazināt sējiplatības daudzumu, jo pretējā gadījumā lauksaimnieki būs spiesti līgumus noslēgt, bet ražā panākumu nebūs. Krāsliavas pārstāvis norādīja, ka lielas grūtības sējiplatības sadalīšanā atsevišķām saimniecībām, grūtības darba spēkā un arī jaunu audzētāju sameklēšanā. Rēzēknes apr. pārstāvis ierosināja cukurbietes ieskaitīt arī nodevās un bez cukura prēmijām izsniegt arī petroliju, dzelzi, tekstilpreču punktus vai ko citu. Neretas un Viesītes rajonu agronomi norādīja, ka cukurbiešu audzētāji sūdzoties par svara trūkumu, kas eļot zudumā bietes pāršūtot pa mazo dzelzceļu un pārkraujot uz platielēju vagoniem Daudzevā. Ierosināja, lai biešu svēršanu izdarītu Daudzevas stacijā. Kārsavas agronomi izteicās, ka arī Latgalē ir samānāms darba roku trūkums, kas var ļoti atsaukties uz cukurbiešu audzēšanu. Ierosināja, lai steigamos biešu apkopšanas darbos strādniekus, kuri citos darbos tajā laikā ir pieņemami, novietotu piespiedu kārtā cukurbiešu apkopšanas darbos.

Ģenerālkomisāra pārstāvis "H'o'f'f-m'e'i's't'e'r's, runājoļ par sēklām, mēs-

liem un prēmijām, starp citu, norādīja: Ar sēkļu materiālu audzētāji tiks apgādāti. Uz vietas jau ir 1500 to cukurbiešu sēkļu un 500 to sēkļu jau ir ceļā no Vācijas. Piešķirtais sēkļu daudzums, kas netiks izlietots, jānodod atpakaļ fabrikai. Sēklas nesajems arī cukurbiešu sēklāudzētāji. Ar superfosfātu vai citiem mēslīgiem mēslēm ir jā rēķinās, jo arī Vācijā zemieks saņem mazāk tos par 30 proc. no parastām devām. Kalija mēslī tiks pilnīgā mērā sadalīti, jo ir krājumā. Slāpekļa mēslu uz vietas ir maz. Arī citu kultūraugu vajadzībām tos nāksies sadalīt. Prēmiju izsniegšanas kārtība tiek pārorganizēta. Tiek ieviesta punktu sistēma. Par 1 prēmijas pk. varēs saņemt cukuru, petroliju, eņģiru, sāļi, papirusus, sīkos dzelzs priekšmetus u.t.t. No 1 ha sējiplatības, lai saņemtu prēmiju, ir jānodod 15 to biešu. Ģenerālkomisāra pārdzējis, ka arī tie, kuri pie labākās grības nevarēs nodot noteikto daudzumu biešu, prēmiju dabūs īpat. Prēmijas sadalītas sekoši: — Tūlīt pēc sējas par katru ha saņems 10 kg cukura, pēc kārtīgi izvestas reģināšanas 8 kg, biešu novāļšanas 12 kg. Jānosēdē, ka prēmijas jānodod tiem, kas šos darbus veic. Tālāk prēmija ir pēc cukurbiešu nodošanas par katru tonnu līdz normal 2 kg, bet virs normas 4 kg. Šai ziņā latviešu zemieks ir notādīts labvēlīgi, jo Vācijas zemieks saņem tikai 1/10 daļu no mīnētām prēmijām. Rūpēties arī, lai cukurbiešu audzētāji saņemtu vajadzīgos darba rīkus — kapļus un dakšas.

Cukura centrāles direktora pal. agr. P. Lāns izskaidroja cukurbiešu līgumu slēgšanas darbu 1943. g. Arī šogad jānosēdē pagājušā gadā paredzētās platības. Paredzēta uzlikt par pienākumu audzēt cukurbietes arī tām saimniecībām, kuras līdz šim nav bietes audzējušas. Pagastu cukurbiešu audzēšanas komisijām svarīgs uzdevums sējiplatības sadalīšana saimniecībām. Šinī darbā ir jāvadās no lietderības, lai neciestu cukursaimniecība. Šogad līgumu slēgšana būs vienreizīga. Cukurbiešu piegādes noteikumi fabrikai paliek iepriekšējie. Bietes jānodod fabrikai, nedrīkstēs izdūdināt lopiem, vai nodot 3 personai. Visiem, bet it sevišķi jaunajiem biešu audzētājiem — būs rūpīgi jāseko fabrikas norādījumiem Biešu audzētājiem stingri jāievēro, ka nopietns darbs vai vaņogoties tikai panākumiem.

Pārrunās Viesītes rajona agronomis ierosināja, lai cukurbiešu audzēšanas komisijas locekļiem, kuri parasti ir jau pagastu lauksaimn. savien. vad., pag. vecākie u. t. t., nāktu preti, atbrīvojot no klaušām vai tamlīdzīgi izrādītu atbalstu, jo citādi viņi, veīkdami sēbiedrisko godā pienākumus, ir pārāk pārslōgoti darbiem. Jēkabpils apr. lauksaimn. sav. vad. uzsvēra, lai Cukura centrāles vadošās personas parūpējas par to, ka tiešām laicīgi saņemtu mēslīgos mēslus un steigamajā darba laikā neņemtu arī kara gūstekņus.

Tālāk par cukurbiešu audzēšanu un pārstrādāšanu 1942 g. Krustpils rajonā plašu pārskatu sniedza fabrikas direktors inž. J. Kāmpē. Krustpils cukurfabrikas rajons aptver

visu Latgali — Abrenes, Ludzas, Rēzeknes un Daugavpils apriņķus, no Zemesāles — Ilūkstei un Jēkabpils apr. un Vidzemes — Madonas, daļu Valkas un daļu Rīgas apriņķu. Kā cukurbiešu audzētāji Abrenes un Valkas apr. nav praktiski vērtīgi. Biešu audzēšanas Krustpils fabrikas rajonos koncentrētas 2 skaļdrī izteiktos centros. Pirmais ap Krustpils cukurfabriku, 25 km radiusā, apvieno 20—30 proc. no nodoto biešu daudzuma, otra ar Ludzu kā centru, 30 km radiusā, dod ap 40—50 proc. no rajona biešu iopnāžas. Līgumi slēgti 130 pašvaldību robežās. No šī skaita 25 pagastos pvienoņas nēri par 3/4 no kontraktētās sējiplatības, kurpreti 26 pagastos šī platība bija zem 10 ha katrā un apvienoja kopā tikai 100 ha. Darba racionalizēšanai biešu apgādes un sējumu uzraudzības jautājumus šādos pagastos līgumi uz priekšu vispār nebūtu slēdzami, piegriežot līdz ar to lielāku vērtību pārņem audzētāju pagastiem. Līgumu slēgšana bija ļoti grūta un prasīja augstāko piepūli. Saskaņā ar norādījumiem tika solīts gādāt par nepieciešamo darba spēku, taisnīgu biešu cenu, kas atmaksā audzēšanas izdevumus, tika dotas cerības mēslu apgādes un transporta atvieglinājumiem, kas, diemžēl, kara apstākļu ierobežoti, nevarēja realizēties.

Biešu pārstrādāšanas kampaņa uzsāka pag. gada 15. oktobrī, biešu ieludināšana fabrikā nobeigta 17. decembrī. Biešu pārstrādāšana ilgusi 63 dienas. Cukura saturs bietēs bijis 17,576 proc. Pārstrādāšanas zudums 2,681 proc., kas ir mazākais fabrikas darbības laikā. Kampaņas laikā fabrikā strādāja ap 500 darbinieku un strādnieku un vairāki simti kara gūsteknu, pēdējie galvenā kārtā transporta darbos. Darba spēka sagādē bijušas lielas grūtības. Strādnieku stāvokļa uzlabošanai pie fabrikas iekārtota ēdūca un krogalds. Ir nodomāts atvērt arī veikalu, jo vietējās tirgotavās ne katreiz var dabūt visas uz kartiņām pienākošās preces. Bez tam fabrika apgādā patstāvīgos strādniekus ar maiku, kartupeļiem un piešķir tiem zemi ģimeņu dārzīnu vajadzībām. Fabrikas dir. inž. J. Kampē, vadoties no pag. gada pieredzes, lai neciestu mūsu cukursaimniecība, ierosināja paaugstināt cukurbiešu cenu, lai tā par 15—25 proc. pārsniegtu kartupeļu cenu, rūpēties par to, lai pēc jaunās prēmijas punktu sistēmas lauksaimnieki tiešām varētu dabūt arī paredzētās preces. Būtu lietderīgi, sevišķi Latgalē, cukura prēmiju vietā arī citas, arī naturālās prēmijas, pēc lauksaimnieku izvēles. Labāk solīt mazāk, bet katru solījumu noteikti izpildīt. Līgumus slēgt tikai par pašu saimniecībā strādniekiem apkopjamu platību. Transporta uzlabošanai katrā ziņā jāpanāk zirgu apkalšanai pastiprināta materiālu piegāde. Tāpat jāpastiprina ratu un ragavu remontmateriālu sagāde. Sēklas un mēslīgie mēslī jāsadala ātrāk. Cukurbiešu audzēšana jākoncentrē tuvāk fabrikai, stacijām un ūdensceļiem. Mēslīgo mēslu devu vēlams palielināt. Ja tas nav iespējams, tad tā samazināma mazākiem audzētājiem un palielināt lielāko platību audzētājiem. Mašīnu un darba rīku ap-

